

radio- en televisieuitzendingen

Rapport
deputaten

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Zwolle-Zuid 2008

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap generaal-synodale publicaties via: publicaties@gkv.nl.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenvatting	4
2.	Samenstelling deputaatschap	4
3.	Opdrachten van de synode	4
4.	Algemeen	5
5.	Uitvoering van de opdrachten van de synode	6
5.1	Opdracht a	6
5.2	Opdracht b	7
5.3	Opdracht c	8
5.4	Opdracht d en e	9
5.5	Opdracht f	9
5.6	Opdracht g	9
5.7	Opdracht h	10
5.8	Opdracht i	10
6.	Belangrijkste conclusies/aanbevelingen	11
7.	Conceptbesluit	11
	 Bijlage	
I.	Adressenlijst deputaten	11

1. SAMENVATTING

Deputaten voor radio- en televisieuitzending van kerkdiensten, benoemd door de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005, bieden u hierbij hun verslag aan. Wij doen dat met grote dankbaarheid tegenover de Here, omdat het wel zeer uniek te noemen is, dat de overheid niet slechts ruimte geeft aan de verkondiging van het evangelie, maar zelfs ook middelen daarvoor ter beschikking stelt, zonder inhoudelijk bemoeienis te hebben met de kerkdiensten die worden uitgezonden. De Here God geeft ons in dit 'zendingsland' vandaag de dag nog steeds ongekende kansen en mogelijkheden via radio, televisie en het wereldwijde web om zijn levensreddende boodschap door te geven: te vertellen aan de mensen, dat Jezus lééft! Een heilsame boodschap, die tegelijk uitnodigt en appelleert. Dankbaar zijn we ook voor de manier waarop de stichting Zendtijd voor de Kerken de uitzendingen verzorgt.

In de periode 2005 – 2007 hebben de Gereformeerde Kerken (GK) een groot aantal radio- en televisieuitzendingen kunnen realiseren. Voor de verslagperiode in totaal 36 radiodiensten en 16 televisiediensten.

Per televisiedienst keken gemiddeld 80.000 mensen. Van die kijkers komt 30% nog in de kerk, 55 % zegt nog een kerkelijke achtergrond te hebben en 15 % heeft geen enkele relatie met een kerk. De radiodiensten kregen gemiddeld zo'n 40.000 luisteraars.

De afgelopen periode laat zich typeren door:

- *stabiliteit*; ondanks veranderingen in de personele sfeer bij de stichting *Zendtijd voor Kerken* (nieuwe voorzitter, nieuwe directeur) werd de lijn van voorgaande jaren zonder opzienbarende veranderingen doorgetrokken; het voorstel om korte doordeweekse kleine drama-productie uit te zenden werd uiteindelijk niet gerealiseerd; de proef met een vaste presentator bleek geen succes; ook de kijk- en luistercijfers bleven stabiel;
- *zorg*: de trend is als volgt samen te vatten: steeds minder uren met steeds minder inkomsten;
- *verwachting*: toenemend besef van de missionaire kansen voor radio en televisie-kerkdiensten en bezinning op de vraag naar een optimale invulling daarvan; de explosieve doorbraak van internet.

We hopen op een vruchtbare bespreking van dit verslag.

2. SAMENSTELLING DEPUTAATSCHAP

Onderstaand treft u de samenstelling van het deputaatschap RTV aan, zoals benoemd door de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005. Voor de complete adressen zie Bijlage I.

<i>primi</i>	<i>afredend</i>	<i>secundi</i>
G.A. Breteler (s), Hilversum	2008	W.J.A. Driesens, Zwolle
G. Gunnink, Amersfoort	2014	A.M. Griffioen-van Gulp, Hilversum
S. de Jong, Assen	2008	A. de Ruiters, Enkhuizen
B. Jonker, Dalfsen	2014	
M.A. Niemeijer, Den Haag	2014	

3. OPDRACHT VAN DE SYNODE

De synode van Amersfoort-Centrum 2005 gaf aan het deputaatschap de volgende opdrachten:

- a. radio- en televisieuitzendingen van kerkdiensten te verzorgen, met het oog op de verkondiging van het evangelie in deze wereld;
- b. de binnen het medium (televisie resp. radio) gegeven en aanwezige mogelijkheden optimaal te benutten om de boodschap van het evangelie zo goed mogelijk bij de kijker en luisteraar te doen overkomen;
- c. de in het kader van dagtelevisie ter beschikking gestelde zendtijd, zolang daarvan nog sprake is, een zinvolle invulling te geven;

- d. de resultaten van de proef met het doordeweekse programma te beoordelen en vervolgens, met inachtneming van de in het rapport genoemde ijkpunten, te besluiten over het al of niet deelnemen aan de productie van een nieuwe serie in 2007, ten behoeve van uitzending in 2008 en hierover aan de eerstvolgende generale synode te rapporteren;
- e. de eerstvolgende generale synode te dienen met een voorstel inzake deelname aan dit programma na 2007;
- f. binnen de Raad van Toezicht en Advies het beleid van de Stichting ZvK te bewaken, zodat een optimale invulling en verzorging van de uitzendingen gewaarborgd blijft;
- g. waakzaam te zijn ten aanzien van een mogelijke nieuwe verdeling van de aan de kerkelijke zendgemachtigden toegewezen zendtijd;
- h. de ontwikkelingen op mediagebied, voorzover die van belang zijn met het oog op de zendtijd van de kerken, actief te blijven volgen;
- i. tekst, beeld en geluid van de uitgezonden kerkdiensten te publiceren en te verspreiden;
- j. aan de eerstvolgende generale synode verslag uit te brengen van hun werkzaamheden en dit verslag drie maanden voor het begin van de synode aan de kerken toe te zenden

4. ALGEMEEN

De GK werken voor het realiseren van de radio- en televisieuitzendingen in de stichting *Zendtijd voor de kerken* samen met de Nederlands Gereformeerde Kerken, de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Unie van Baptistengemeenten en de Stichting *Zendtijd Evangelische Gemeenten*. Het bestuur van de stichting ZvK wordt gevormd door een afgevaardigde uit ieder deputaatschap (of commissie) van die kerken. Vanaf de oprichting fungeerde ds. H.J. Siegers als voorzitter van het bestuur. Zijn afscheid als deputaat betekende tevens zijn vertrek als voorzitter van het ZvK-bestuur. We zien met veel dankbaarheid terug op het werk dat door ds. Siegers verricht werd. Vanuit ons deputaatschap werd br. M.A. Niemeijer de nieuwe afgevaardigde in het bestuur.

Vanaf 1995 zorgt de ZvK voor eigen uitzendingen. Een feestelijk symposium op 14 september 2005 markeerde de bereikte mijlpaal. Tijdens de bijeenkomst werd een beeld geschetst van de Nederlander anno 2005 als 'emotiemens' en daaraan gekoppeld de vraag wat dit betekent voor het mediawerk.

Op 1 november 2006 nam drs. L. de Jong afscheid als ZvK-directeur. Tijdens zijn afscheidsreceptie hebben we als deputaatschap onze grote waardering voor zijn functioneren niet onder stoelen of banken gestoken. Hij werd opgevolgd door drs. R. Post.

In de Raad van Toezicht en Advies (RvTA) kwamen in de afgelopen periode de deputaatschappen en commissies voltallig tweemaal per jaar samen om het beleid van het bestuur te toetsen en te mandateren. Vanaf 2006 kregen de Voortgezette Gereformeerde Kerken in Nederland (vGKN) een waarnemersrol binnen de RvTA.

Vaak vergaderden deputaten direct voorafgaande aan de RvTA-vergaderingen. Daarnaast kwamen deputaten twee keer voor bijzonder overleg samen. Daarover meer onder 6b.

Ook is ons deputaatschap betrokken bij het universiteitsberaad dat sinds 2006 door de Theologische Universiteit Kampen wordt georganiseerd.

Een niet onbelangrijk deel van het werk van deputaten bestaat uit het selecteren van voorgangers met het oog op radio- en televisiediensten. Deputaten maken jaarlijks een rooster en verzoeken de kerken een kerkdienst, met een specifieke voorganger, te mogen uitzenden. Uitnodigingen worden gedaan op basis van gaven (voorgangers) en mogelijkheden (locatie). We ontmoeten bij voorgangers en gemeenten veel enthousiasme, wanneer hun medewerking wordt ingeroepen. ZvK begeleidt voorgangers onder meer door het halfjaarlijks organiseren van een introductiedag, een dag die door de meeste voorgangers zeer positief wordt gewaardeerd.

Na afloop van een uitzending wordt door deputaten RTV-contact opgenomen met de voorganger om aan de hand van een vragenlijst het geheel te evalueren, waaronder ook de begeleiding van de kant van ZvK en van deputaten.

Verder is een woord van hartelijke dank aan de nu aftredende deputaten op zijn plaats. De inzet en inbreng van ds. Sieds de Jong zijn voor ons deputaatschap belangrijk geweest.

Ook br. Gerrit Breteler is aftredend. Wij betreuren dat in het bijzonder, omdat hij als mede-oprichter van ZvK en als voormalig directeur veel expertise met zich meebracht. Zijn bijdragen binnen de RvTA waren zowel vasthoudend als flexibel en ook als voorzitter zullen we hem missen!

5. UITVOERING VAN DE OPDRACHTEN VAN DE SYNODE

5.1 Opdracht a

Radio- en televisie-uitzendingen van kerkdiensten te verzorgen, met het oog op de verkondiging van het evangelie in deze wereld.

In 2005-2007 werden de volgende uitzendingen van kerkdiensten via de *radio* gerealiseerd:

23/01/05	Nunspeet	ds. H.D.Bondt
20/02/05	Wezep	ds. C. van Dusseldorp
13/03/05	Voorburg	ds. R. Ijbema
12/06/05	Wageningen	ds. J.H.F. Schaeffer
24/07/05	Spakenburg-Zuid	ds. H.Hoksbergen
21/08/05	Krimpen aan den IJssel	ds. P.P.H. Waterval
25/09/05	Zaandam (GK/NGK)	ds. E.J. van den Bos
23/10/05	Deventer	ds. W.M. van Wijk
20/11/05	Veenendaal	ds. D.J. van Diggele
11/12/05	Assen-Marsdijk	ds. C.S. Alderliesten
31/12/05	Ridderkerk	ds. B. van Zuijlekom
08/01/06	Ede	ds. J. Wesseling
19/02/06	Oegstgeest	ds. R.F. Telgenhof
12/03/06	Vlissingen	ds. J.J.T. Doedens
23/04/06	Ommen Noord-Oost	ds. E.J. Oostland
28/05/06	Doetinchem	ds. J.J. Drijfhout
09/07/06	Sneek	ds. A.W. Beute
23/07/06	Eindhoven-Best	ds. P. Poortinga
30/07/06	Ommen-West	ds. H.J. Siegers
27/08/06	Harlingen-Terschelling	ds. J.G. van der Hoeven
22/10/06	Hasselt	ds. R.M. Meijer
26/11/06	Leek	ds. W.F. Wisselink
24/12/06	Zwolle-Zuid	ds. J. Hagg
21/01/07	Amersfoort-West	ds. G. Gunnink
25/02/07	Bergen op Zoom	ds. G.J. Pruijssen
18/03/07	Stadskanaal	ds. J. van der Wal
15/04/07	Amsterdam ZW	ds. W. van der Schee
17/05/07	Grootegast	ds. R. Sietsma
10/06/07	Hilversum	ds. K. de Vries
15/07/07	Amersfoort-Emiclaer	ds. J. Beekhuis
12/08/07	Axel	ds. F.G. aan het Rot
26/08/07	Rijnsburg	ds. G. Treurniet
23/09/07	Assen-Peelo	ds. L.E. Leeftink
28/10/07	Hardenberg-Baalderveld	ds. G.F. de Kimpe

Voor 2007 staan verder nog ingepland:

02/12/07	Heemse	ds. A. de Braak
25/12/07	Hoogeveen	ds. J.R. Geersing

In 2005-2007 werden de volgende uitzendingen via de *televisie* gerealiseerd:

02/01/05	Ramp Azië	ds. S. de Jong
06/02/05	Putten	ds. T. Schutte
27/03/05	Amstelveen	ds. W.J.M. Vreugdenhil
05/06/05	Enschede-Zuid	ds. J.J. Meijer
07/08/05	Aruba (herhaling)	ds. J.P. van Bruggen
04/12/05	Dalfsen	ds. G.J. Slotman

09/04/06	Lelystad	ds. R.J. Vreugdenhil
04/06/06	Congo	ds. Mputu
18/06/06	Congo	ds. Mputu
02/07/06	Zeist	ds. E.A. de Boer
19/11/06	Dovendienst	ds. Tj. van Dijk

04/02/07	Leusden	ds. J. van Benthem
03/06/07	Zwolle-West	ds. G. Zomer
05/08/07	Dalfsen/Zwolle-West	ds. G.J. Slotman
02/09/07	Hoogezand-Sappemeer-Noord	ds. J. Plug

Voor 2007 staat verder nog ingepland:

23/12/07	Berkel en Rodenrijs	ds. H. van den Berg
----------	---------------------	---------------------

5.2 Opdracht b

De binnen het medium (televisie resp. radio) gegeven en aanwezige mogelijkheden optimaal te benutten om de boodschap van het evangelie zo goed mogelijk bij de kijker en luisteraar te doen overkomen.

Op 13 februari 2006 vond het overleg plaats met deputaten toerusting evangeliserende gemeente (DTEG) waar al in de vorige rapportage op werd gezinspeeld. Overlap tussen DTEG en deputaten RTV moet immers worden voorkomen. En vooral: religie in het publieke domein is geen taboe meer, maar een belangrijk item. Religie 'mag' weer. Sterker: in de Nederlandse samenleving zijn zingevingvragen en spiritualiteit voor veel mensen weer boeiend geworden. Kunnen we daar als christenen gebruik van maken, biedt het 'ietsisme' nieuwe openingen voor het goede nieuws, of vormt het een barrière?

Nu sinds 2002 nadrukkelijker dan tevoren in onze opdracht gesproken wordt over de verkondiging aan de wereld, is gezamenlijke bezinning op de vraag hoe de evangelisatiedoelstelling het beste tot zijn recht kan komen geen overbodige luxe. Dit bleek des te meer, nu er van een predikant die vooring in een televisie-kerkdienst een brief binnenkwam over de vraag 'hoe communiceer je het onderwerpen als 'zonde, oordeel, hel' in onze tijd op TV'?

Na een uitvoerige brainstorm concludeerden we,

1. dat overlap op dit moment niet aanwezig is. DTEG zijn meer met visie bezig, de opdracht van deputaten RTV ligt veel meer op faciliterend vlak;
2. dat een bredere bezinning op de vraag die in bovengenoemde brief aan de orde gesteld gewenst is.

Deze tweede conclusie werd bevestigd door een onderzoek dat we hielden onder predikanten die betrokken waren bij een radio- of televisiekerkdienst. Vandaar dat deputaten een studiebijeenkomst organiseerden op 22 januari 2007 in de Westerkerk te Amersfoort over het thema *'Het volle evangelie, maar hoe?'*. Deze ontmoeting ging over de vraag, hoe het evangelie nu op de beste manier gebracht kan worden en of, en zo ja welke, beperkingen er zijn, gezien de doelgroep (meer onkerkelijken dan in een 'gewone' dienst). Soms klinkt wel eens de kritische noot, dat in RTV-diensten 'therapeutisch gepreekt wordt'.

Die vraagstelling heeft meerdere lagen:

- a. Kunnen thema's als zonde, hel en verdoemis wel worden gebruikt, als mensen daardoor misschien afhaken met de kans dat ze de hele boodschap niet hebben gehoord?
- b. Is een boodschap zonder die ernstige waarschuwing, dat wie niet de enige weg gaat verloren is, wel een echt evangelie?
- c. Als je wel over zonde en oordeel praat, hoe doe je dat dan in een taal die begrijpelijk is voor de toehoorders en geen verkeerde associaties kan wekken?
(Voorbeeld: Bij vlees denken meer mensen aan de slager dan aan ons sterfelijke lichaam, bij zonde meer aan iets dat jammer is dan aan leven dat haaks staat op Gods wil.).

Het gezamenlijk nadenken over deze materie werd door de aanwezigen (circa 20 voorgangers) als constructief en waardevol ervaren.

Uit het verslag van deze samenkomst halen we het volgende naar voren:

- Door de bank genomen valt de conclusie te trekken, dat het in deze tijd niet zo veel meer uitmaakt of je nu *'kerkganger'* bent dan wel als *'buitenstaander'* aangesproken wordt.
- De opstelling van Paulus in Athene bij de Areopagus (Hand. 17) is een overduidelijke: aanwijzing van zonde(besef), Paulus ontsteekt in heilige verontwaardiging!
- Het gevoel van vergadering is, dat er over het algemeen niet t  'therapeutisch' wordt gepreekt in RTV-diensten: zonde en genade, verloren zijn en eventueel gaan en de redding in Christus komen in balans aan bod.
- Eigenlijk moeten we het woord 'therapeutisch' in dit verband niet meer gebruiken.
- Het is een 'en-en-verhaal': ga als predikant radicaal aan de kant van de hoorder, luisteraar, kijker staan maar óók radicaal aan Gods kant! D  Waarheid verkondigen en dus voor d  keus durven stellen.
- Er is sprake van dat het evangelie gebracht wordt in en tegen een 'tegencultuur'! Er moet in de prediking 'gepeild' en 'ontmaskerd', 'onthuld' worden qua pijn en verdriet, voor wat betreft de doorwerking van het kwaad en het boze in het leven van mensen. Pijn en zonde staan niet op los van elkaar!
- De praktijk heeft aangetoond dat een confronterende preek met goed doordachte en heldere taal over oordeel en hel, bijzonder zegenrijk kan werken.

In de sliptestream van dit hoofdthema kwamen tijdens de studiebijeenkomst ook andere vragen aan de orde. Ook deze: is het wenselijk, dat er met name wat de televisiediensten betreft te gaan werken met een 'predikanten-pool' van voorgangers, die bijzonder getalenteerd zijn voor dit werk? Enerzijds is het van belang dat de geselecteerde voorgangers een herkenbare weerspiegeling vormen van de kerken. Dat pleit ervoor zo breed mogelijk te selecteren. Anderzijds is het van grote betekenis zoveel mogelijk mensen met het evangelie te bereiken en daarvoor de 'beste krachten' in te zetten. Graag vernemen we de opvatting van de generale synode terzake.

5.3 Opdracht c

De in het kader van dagtelevisie ter beschikking gestelde zendtijd, zolang daarvan nog sprake is, een zinvolle invulling te geven.

Op zaterdag en vanaf 2007 op woensdag werden vanuit de GK drie maal per jaar uitzendingen verzorgd van rond de 25 minuten, die gemiddeld 35.000 kijkers trokken. Voor deze uitzendingen wordt gebruik gemaakt van materiaal dat eerder bij een kerkdienstopname werd gemaakt.

5.4 Opdracht d en e

De resultaten van de proef met het doordeweekse programma te beoordelen en vervolgens, met inachtneming van de in het rapport genoemde ijkpunten, te besluiten over het al of niet deelnemen aan de productie van een nieuwe serie in 2007, ten behoeve van uitzending in 2008 en hierover aan de eerstvolgende generale synode te rapporteren; de eerstvolgende generale synode te dienen met een voorstel inzake deelname aan dit programma na 2007.

In de rapportage aan de synode van Amersfoort-C 2005 is uitvoerig aandacht voor deze zaak gevraagd. Het was de bedoeling van het bestuur van ZvK om door middel van korte, doordeweeks uit te zenden programma's van tien minuten zappende 'zoekers' te bereiken. Van meet aan waren er bij deputaten en synode forse kritische vragen rond dit initiatief. Kwalitatief stelde het maken van dergelijke programma's bijzonder hoge eisen; van de zendtijd op zondagmorgen bleef nog maar 48 minuten over; en tenslotte was het risico aanwezig, dat een dergelijk programma meer een 'ZvK-programma' zou worden dan een programma waarop een kerkelijke gemeente aanspreekbaar is. De door de laatste synode onderstreepte inhoudelijke ijkpunten (afgezien nog van de vraag naar de kijkcijfers) waren dan ook: de verantwoordelijkheid moet bij de plaatselijke kerken liggen en de link die in het programma naar de Bijbel wordt gelegd.

Hoe is het afgelopen? Om kort te gaan: het initiatief is doodgelopen. De vooraf door deskundigen geuite zorg, dat het heel moeilijk zou worden om aan hoge kwaliteitseisen te voldoen bleek bewaarheid te worden. Keer op keer rapporteerde het ZvK bestuur, dat een script gereed gekomen was, maar dat het nog niet goed genoeg was om daarmee door te gaan. Telkens volgde een herschrijf ronde. Toen eind nog steeds 2006 bleek, dat er teveel herschreven moest worden is besloten het project te stoppen. Financiële redenen speelden daar ook een rol in. Deputaten hebben, gezien de kritische vragen die er steeds al waren, zonder het vergieten van tranen kunnen berusten in deze afloop.

5.5 Opdracht f

Binnen de Raad van Toezicht en Advies het beleid van de Stichting ZVK te bewaken, zodat een optimale invulling en verzorging van de uitzendingen gewaarborgd blijft.

Deputaten hebben volop meegedaan aan het halfjaarlijkse overleg van de RvTA, opbouwend, maar niet onkritisch. Binnen de RvTA zien we het onder meer als onze rol op te komen voor de *faciliterende* functie van ZvK om daarmee de eigenheid van de GK-inbreng te beschermen. Initiatieven gezamenlijk met de IKON als de internetsite www.kerkvannederland.nl, maar ook de presentatie op de www.zvk.nl site kunnen op den duur ten koste te gaan van de identiteit van de GK.

De kijkcijfers werden eerder negatief dan positief beïnvloed door de inzet van een vaste presentator. Op initiatief van de nieuwe directeur werd daarom besloten dit experiment te beëindigen.

5.6 Opdracht g

Waakzaam te zijn ten aanzien van een mogelijke nieuwe verdeling van de aan de kerkelijke zendgemachtigden toegewezen zendtijd.

ZvK en IKON participeren sinds 1996 in de stichting VKZ (Verzorging Kerkelijke Zendtijd). Op grond van de Beleidslijn van het Commissariaat voor de Media wordt de totale hoeveelheid zendtijd voor VKZ verminderd van 130 uur televisie naar 104 uren, terwijl 338 uur radio naar 286 uur verlaagd wordt. Per september 2006 is aan ZvK 15 uur televisie en 41 uur radio toegewezen. Er herverdeling van de beschikbare zendtijd werd door VKZ niet onredelijk geacht, maar tegen het onevenredig terugbrengen van de toegewezen uren is ernstig geprotesteerd; een kort geding werd vervolgens verloren, waarna in hoger beroep doorgeprocedeerd werd bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De VKZ en andere 39f-omroepen hebben dit beroep wat betreft de herverdeling van uren verloren. Wel heeft de Raad van State bepaald dat er niet twee, maar een moslimomroep mag zijn. Het Commissariaat voor de Media heeft besloten dat daarvoor een VKZ-achtige constructie moet komen.

5.7 Opdracht h

De ontwikkelingen op mediagebied, voorzover die van belang zijn met het oog op de zendtijd van de kerken, actief te blijven volgen.

ZvK heeft een eigen site: www.zvk.nl. Sinds 2005 zijn alle diensten on-line beschikbaar via internet. Zeker voor wie vanuit het buitenland de diensten wil volgen is dat een grote stap vooruit. Ook kan de internetsurfer, naast de agenda van de komende radio- en televisieuitzendingen informatie over ZvK vinden, uitgezonden diensten bestellen, reageren, en reeds uitgezonden programma's bekijken en beluisteren. Bovendien kan men ook kerkdiensten via podcast beluisteren en kan men diverse links van aanverwante sites vinden. De internetsite wordt goed bezocht: er is sprake van circa 37.000 pageviews per vier weken.

Daarnaast hebben de IKON en ZvK gezamenlijk een internetsite www.kerkvannederland.nl gelanceerd. De site startte met 500 diensten die te bekijken of te beluisteren zijn, maar verwacht wordt in de loop van 2007 ruim 1.500 diensten online te kunnen aanbieden. KerkvanNederland.nl bevat tevens 2.000 links naar internetsites van plaatselijke kerken in Nederland. Bij de start bevatte de site voornamelijk kerkdiensten uit de archieven, maar er wordt naar een grotere verscheidenheid gestreefd door plaatselijke kerken in de gelegenheid te stellen hun diensten aan te melden.

De ontwikkelingen op dit gebied gaan buitengewoon snel. Daarom heeft ons deputaatschap bij het ZvKbestuur om aandacht gevraagd voor het inspelen op mogelijkheden die themakanalen als geloven.nl (NCRV) en OmegaTV.nl (EO) te bieden hebben.

Wij willen als deputaatschap graag met uw synode van gedachten wisselen over de vraag, welke taak er ligt voor deputaten als het gaat om uitzending van plaatselijke internetkerkdiensten. Daarbij komen onzerzijds de volgende vragen naar boven:

- Ligt er een taak voor de kerken gezamenlijk nu daarover vanuit de kerken geen vragen worden gesteld aan de synode?
- Plaatselijke kerken en kerkleden maken al in ruime mate gebruik van de mogelijkheid erediensdiensten via internet publiek te maken. De verscheidenheid in aanbod is zelfs zo groot dat afgevraagd moet worden of afspraken daarover nog wel zinvol kunnen worden gemaakt.
- Ook de mogelijkheden via de kerktelefoonvervanger SKIN worden in steeds ruimere mate gebruikt.
- De vraag is wel of het een goede ontwikkeling is dat zoveel diensten op deze wijze worden gepubliceerd. Te wijzen valt op de discussie onder PKN predikanten en krantenartikelen die ook wijzen op de gevaren. Want vaak wordt er helemaal geen rekening gehouden met de "aanwezigheid" van niet-"ervaren" kerkgangers en kan de boodschap die bij ervaren kerkgangers wel overkomt averechts werken bij mensen die "toevallig" een dienst bekijken/beluisteren. Zo'n dienst kan dan juist vervreemdend werken.
- Zou een waarschuwing vanuit de synode wellicht op zijn plaats zijn, dat publicatie op het internet een grotere mate van missionaire uitstraling nodig heeft dan in de gemiddelde dienst vaak aanwezig is?

5.8 Opdracht i

Tekst, beeld en geluid van de uitgezonden kerkdiensten te publiceren en te verspreiden.

De teksten van gehouden kerkdiensten worden door ZvK aan luisteraars en kijkers op verzoek toegezonden. Bovendien zijn de radio- en televisiediensten per geluid- of beelddraggers beschikbaar:

Tekstboekje	€ 2,50
Audiocassette	€ 7,50
CD	€ 8,50
Video	€ 15,00
DVD	€ 17,50

6. BELANGRIJKSTE CONCLUSIES/AANBEVELINGEN

- a. Doorgaan op de weg die is ingeslagen bij de oprichting van ZvK in 1995.
- b. Een besluit nemen inzake brede selectie versus “gaven”-selectie, eventueel verschillend voor radio en televisie.
- c. Een besluit nemen over de vraag of deputaten ook een sturende rol moeten hebben bij het kiezen van thema's in de uit te zenden diensten.
- d. Een besluit nemen of, gezien de vele ontwikkelingen van internetactiviteiten op plaatselijk niveau, de GS zich moet uitspreken of dit deputaatschap zich moet bezighouden met internetkerkdiensten.
- e. Aandacht voor de lange termijn ontwikkeling van ZvK, onze eigen visie daarop en de daarbij door anderen ingebrachte visie.

7. CONCEPTBESLUIT

Besluit:

- a. opnieuw deputaten te benoemen met de opdracht radio- en televisie-uitzendingen van kerkdiensten te verzorgen, met het oog op de verkondiging van het evangelie in deze wereld;
- b. de binnen het medium (televisie resp. radio) gegeven en aanwezige mogelijkheden optimaal te benutten om de boodschap van het evangelie zo goed mogelijk bij de kijker en luisteraar te doen overkomen;
- c. de in het kader van dagtelevisie ter beschikking gestelde zendtijd, zolang daarvan nog sprake is, een zinvolle invulling te geven;
- d. binnen de Raad van Toezicht en Advies het beleid van de Stichting ZVK te bewaken, zodat een optimale invulling en verzorging van de uitzendingen gewaarborgd blijft;
- e. waakzaam te zijn dat het voor de omroepwet noodzakelijke gezicht van ZvK als de exponent van bijbelgetrouwe kerken niet leidt tot een verlies aan identiteit van de kerken (GK, CGK en NGK in het bijzonder) voor de kijker/luisteraar.
- f. waakzaam te zijn ten aanzien van een mogelijke nieuwe verdeling van de aan de kerkelijke zendgemachtigden toegewezen zendtijd;
- g. de ontwikkelingen op mediagebied, voorzover die van belang zijn met het oog op de zendtijd van de kerken, actief te blijven volgen;
- h. tekst, beeld en geluid van de uitgezonden kerkdiensten te publiceren en te verspreiden;
- i. aan de eerstvolgende generale synode verslag uit te brengen van hun werkzaamheden en dit verslag drie maanden voor het begin van de synode op de website van de kerken te doen plaatsen.

BIJLAGE I

Adressenlijst deputaten

G.A. Breteler (s)	Insulindelaan 15	1217 HK Hilversum	gerrit.breteler@breconomie.nl
ds G. Gunnink	Flericpad 22	3813 BC Amersfoort	ggunnink@hetnet.nl
ds. S. de Jong	Aquarius 38	9405 RC Assen	joke.sieds@filternet.nl
B. Jonker	Waanderskamp 24	7721 VA Dalfsen	bernet@hetnet.nl
M.A. Niemeijer	Duinkerkestraat 5	2587 VS Den Haag	michielgerd@orange.nl